I
INCUNABULA
L. Inw. Cr. 14.109

I
INCUNABULA
L. Inw. Cr. 14.110

ANDREAS de ESCOBAR

Modus confitendi... Romae, Johannes Besicken et Martinus de Amsterdam, circa I500 ?

IO ff.nn.cum imagine.

----- ----- ----- -----

INTERROGATIONES et DOCTRINAE quibus quilibet sacerdos debeat /!/ interrogare suum confitentem. Romae, Johannes Besicken et Martinus de Amsterdam, circa I500 ?

IO ff.nn.

Jul 1890

Interrogationes ⁊ doctrine: quibus
quilibꝫ ſacerdos debeat interrogare ſu
um confitentem.

Hic ſunr multa vtilia pro confeſſoribꝰ ad
introducendum gentes ſimplices. Pri/
mo qualis debet eſſe confeſſio. Quomo
do cõfeſſor docebit ſuũ cõfitẽtem. Qualiter cõ/
feſſor cõfortabit ſuum penitẽtez. Quomodo cõ/
feſſor ordinat confeſſionẽ. Que ſũt per ꝯfeſſio/
nem cauenda. De inquiſitione ꝯfeſſoris ad con
fitentem. De querendis circa peccatũ De que/
rendis circa peccata mortalia. De querẽdis cir/
ca precepta legis. Que ſunt tenenda ⁊ que non
Que iuramenta ſunt ſeruanda. Quibus cõfeſ/
ſor debet prohibere ne ipſi recipiãt corpus Chri
ſti. Qualiter cõfeſſio eſt faciẽda. Qualis debet
eſſe confeſſio. Primo debet eſſe dnlcis corrigẽ/
do. Secuudo prudẽs in inſtruendo. Tertio pi/
us in puniendo. Quarto affabilis in interrogã
do. Quinto ſuauis in conſulendo. Sexto diſcre
tus penitentiam iniungendo. Septimo ſit mu
tus confitentem audiendo. Octauo benignus

84731
Львівська бібліотека
АН УРСР
№ СТ 14110

in abſoluendo ·Unde verſus·
Confeſſor dulcis prudēs pius affabiliſq; ſuauiſ
Et diſcretus mutus ſit quoq; benignus·
Hec octo precipuunt iura teneto·

¶Quō confeſſor docebit confitentē·

¶Primo confeſſor recipiat benigne ꝛ gratioſe ꝯfitentē dū venit ꝛ faciet eū eſſe iuxta latus ſuum ꝛ dicat ei ꝙ coufiteť vicario xp̄i · ꝛ dicat ei ꝙ ſignat ſe ſigno ſancte crucis dicendo: In nomine patris ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti amen·

¶Quō confeſſor confortabit cōfitentē·

¶Primo oſtendit ꝙ mortuus fuit pro nobis peccatoribus· ꝛ ꝙ ipſe eſt pius ꝛ miſericors· ſibi quoq; indulgebit ſi confiteatur· ꝛ ꝙ ſanct⁹ Petrus negauit xp̄m· ac quomodo ſanctus Paul⁹ perſequebatur eum · Etiam quomodo ſauctus Dauid fecit homicidium · ꝛ narrat ei de peccatis Marie magdalene· etiā de muliere cananea capta in adulterio: ꝛ tamen iſti oēs ſunt ſanctificati · qr penituerunt ꝛ cōfeſſi ſunt Item ꝙ melius eſt detegere peccatum ſuum in hoc mūdo vni ſacerdoti ꝙ̄ coram omnibus in alio mūdo ꝛ cum hoc perpetue damnari·

¶Qūo confeſſor ordinat confeſſionem.
¶Primo audiat confeſſionem generalem De
inde ſpecialem . Primo de quinqȝ ſenſibus cor
poris . Deinde de ſeptem peccatis mortalibus
Poſt hoc de decem preceptis ſacre legis . Item
de duodecim articulis fidei . Item de ſeptem ſa
cramentis eccleſie . Item de ſeptem operibꝰ mi
ſericordie temporalibus ⁊ ſpiritualibus . Item
de confeſſione non debite facta , etiam de peni
tentijs non bene completis. Item de participā
do cum excōmunicatis .

¶Que ſunt cauenda per confeſſorem.
¶Primo caueat cōfeſſor ne querat de peccatis
ſingulariter ſed in generali. Item nō querat cō
feſſor cum quo vel cum qua confitēs peccauit
Item caueat ne vituperet cōfitentē: nec eum re
prehendat vſqȝ ad finem. Item non reſpiciat cō
fitentem in facie . Item nihil interrogat donec
compleuit: etiam non petat cōfitinti quis fecit
te peccare: quia nullum debet accuſare.

¶De inquiſitione cōfeſſoris erga ꝯfitentē
¶Primo petat ſi ſciat Pr̄ nr̄. Aue maria Credo
in deū ⁊ xij. articulos fidei. ⁊ decem precepta le

gis: ꝛ ſi neſcit percipiat ei ꝙ addiſcat. etiã q̄rat ſi ſit excõicatus: ꝛ ſi compleuerit penitentias ſuas. Item ſi habet rancorem cõtra aliqum ac ſi vere penitet de ſuis pctīs: etiã ſi dimiſerit dicere: vel obmiſerit aliquod pctm̄: ac ſi velit ſe abſtinere a peccato. Item ſi velit obedire mandatis eccleſie: ꝛ ſi habet voluntatem ſatiſfaciendi.

¶ De querendis circa quodlibet peccatū

¶ Primo querat cõfeſſor quid fecit confitēs vt ſciat ſi ſit mortale vel veniale. Secundo cui fecit: q2 grauiꝰ eſt percutere clericū q̄ȝ laicū. Tertio vbi fecit: q2 deteriꝰ eſt intra eccleſiã q̄ȝ extra Quarto quare fecit: q2 peius eſt percutere malicioſe q̄ȝ a caſu. Quinto quot vicibus fecit illud peccatum: quia grauius eſt bis q̄ȝ ſemel. Sexto quomodo peccauit: vtrum modo conſueto vel contra naturam. Septimo ꝛ vltimo qn̄ fecit: q2 peius eſt in die feſto q̄ȝ in feriali.

¶ De querendis per confeſſorem

¶ Circa decem precepta.

¶ Circa primū queritur: ſi credidit in deum et in articulos fidei ꝛ ſacramēta eccleſie. Si adhibuit fidē ſortilegijs: ſomnijs: augurijs: ꝛ incan

rationibus &c. Si diligit fratrē ſuū xpianum: et vellet ꝙ ſaluaretur ſicut ipſe. Circa ſcd̄m queritꝰ ſi periurauerit ſe. ſi iurauerit per deū ⁊ ſcōs ſine cauſa. ſi mendacia dixerit ſi vota fregerit. Circa tertiū queratur: ſi feſta ſeruauerit: ſi quadrageſimā ⁊ vigilias ieiunauerit ſi tempus cuꝫ ludis ⁊ socijs perdidit. Circa quartum: ſi parentibus obediuit. ſi eis in ſuis neceſſitatibus ſubuenerit. ſi p̄latos ⁊ maiores honorauerit. Circa quintum: ſi homicidiū fecerit vel conſenſerit. ſi ſubuenit infirmo in articulo mortis. ſi fecit ꝙ mulieres non conciperent. ſi fecit ꝙ mulier fecit abortum. Circa ſextum ſi detinet mercedem ſeruoꝝ. ſi fideliter laborauerit pro alijs ſi furtū ſcienter emerit. ſi perditū notū ſibi obtinuerit. Circa ſeptimū ſi violauerit mulierē. ſi in partu vel puerperio eam cognouit. Circa octauū ſi aliquē blaſphemauerit. ſi de ignotis ſibi diſpoſuerit. Circa nonū ſi vxorē vicini attraxerit. ſi maritum pro ea vilipenderit. Circa decimū ſi agros domos vel ſeruos ſui vicini coucupiuit.

¶ De querendis circa mortalia peccata

¶ Circa ſuperbiam ſi iactet ſe propter amicos

vel propter inducias. Si credidit ſe habere bo
na ſua de ſeipſo. Si credidit ꝙ ſit bonus ⁊ iuſtꝰ
¶ Circa inuidiam. Si gaudet de malo alicuius
Si gaudet cum quis vituperatur. Si dolet de
bono ⁊ vtilitate aliorum. ¶ De ira. Si percuſſe
rit aliquem. Si fecerit vel dixerit alicui iniuriā
Si voluiſſet eſſe mortuus in ira ſua. ¶ De acci-
dia. Si non vadit ad eccleſiam. Si penitentias
ſibi iniunctas cōpleuit. Si dixerit ſepe Pater
nr̄ ⁊ Aue maria Credo in deum. ¶ De auaricia
Si cupit aliena. Si fecit vel procurauit ſimoniā
Si preſtitit ad vſuram ¶ De gula Si contentꝰ
ſit de victu. Si comederit multotiens in die Si
querit victus nimis delicatos. ¶ De luxuria.
Si de ea ſepe cogitauit. Si mulierem tetigit in
boneſte. Si mulierem pro alijs procurauit.

¶ Que vota ſunt tenēda et q̄ reprobāda

¶ Uotum eſt ꝓmiſſio alicui de aliquo bono fa
cta cum deliberatione. Uotum de re illicita nō
obligat Uotum in ira factum nunc nihil valet
Uotum nulli factum non tenetur. Uotum per
timorem factum non tenetur. Uotum puerorū
non tenetur niſi poſt etatem legittimā ratum ⁊

gratum habeant· Uotum perigrinationis vxo-
ris non tenet ſine conſeuſu mariti· Uotum vxo
ris factū de ieiunio nō valet niſi ſit de licentia
mariti· Uotū caſtitatis in matrimonio factum
nō valet ſine conſenſu amboꝝ · Uotū factū im-
pediens cōiugale nō valet neq; tenet iu aliquo
Uotum ſerui non liberi de intrando religionē
nō valet ſine conſenſu dñi Uotum perigrinati
onis vltra mare non impletur ſine licētia pape
Uotum ieiunij mulieres impregnate nō debet
ſeruari propter pericnlum Uotum contra bonū
publicum irritum eſt·

¶ Que iuramenta debent ſeruare ⁊ q̄ nō

¶ Juramentū ē affirmatio vł denegatio de ali-
qua ſacre rei atteſtatione · Ad iuramēta tria re
quirunt· Primo veritas in conſciā iurātis ꝙ fir
mū ſcia quid iurat · Scḋo requirit iuſtitia: ſcȝ
ꝙ iuret qḋ eſt licitū ⁊ honeſtum· Tertio requi-
ritur iudiciū· ſ· ꝙ nō iuret ſine magna neceſſita
te · Qui iurat ꝑ ſolē ⁊ lunā ignē ⁊ aquā: ꝑ talia
peccat· Qui iurat alicui obedire ī licitis ⁊ hone
ſtis. Qui iurat aliqḋ pctm̄ nō debȝ ſeruare iura
mentū· Qui iurat nō facere elemoſinā · velnon

indulgere offenſaꝫ:nõ valēt iuramēta hec:q iu/
rat de ſibi ignotis affirmatiue vl' negatiue:mul
tū peccat q iurat de aliquo ſine magna cā vel ſi
ne neceſſitate peccat. q iurat ꝯtra bonos moꝛes
vel contra remp. nõ tenet iuramentū:nam pec/
caret grauiter:ſed debet ꝯfiteri eo ꝙ ſic iurauit

¶Quibus confeſſoꝛ pꝛohibet recipe
re corpus xp̄i.

¶Nullus recipiat coꝛpꝰ xp̄i niſi pꝛius fuerit de
bite cõfeſſus. Nullus recipiat niſi pꝛius fecerit
ſatiſfactionē ſi põt. Nullus recipiat niſi pꝛius fe
cerit pn̄iam aut opus miſericoꝛdie. Nullꝰ excõi
catus vel interdictꝰ pꝛeſumat recip̄e coꝛpꝰ xp̄i
Nullus inſenſatus vel fatuus ſeu indiſcretus.
Nullus exiſtens ſcienter in pctō. Nullus habēs
vomitū vel tuſſim ſiue malū ſtomachū. Nullus
minoꝛ etate .xij. annoꝝ. Nullus habens rancoꝛē
contra aliquē. Nec aliquis dubitās in fide ca/
tholica. Nullus recip̄e debet corpꝰ xp̄i poſtq̄ꝫ co
mederit niſi in articulo moꝛtis. Notandū eſt ꝙ
ſi quis coꝛpus xp̄i ſemel in anno nõ recepit:pec
cat moꝛtaliter. ꝛ hoc niſi ſit de conſilio ſup̱ioꝛis
vel de licentia ſui confeſſoꝛis.

¶ Qualiter confeſſio eſt facienda.

¶ Quiſe vult confiteri p̄mo debet cogitare ad peccata que fecit ad fratrem: vt de oībus confiteatur ac nulla dimittantur ſi poteſt memorari Primo debet eligere capellanū bene ſapientem cui confiteat̄: ⁊ hoc de licentia ſui curati vel ſuperioris. Scd̄o debet hr̄e cordis contritionē et diſplicentiā de peccatis cū propoſito amplius nō peccandi. Tertio requirit̄ oris cōfeſſio peccata ſua integre ꝯfitendo ſeip̄m increpando ⁊ nullū aliū ſi pōt bono modo accuſando. Quarto requirit̄ operis ſatiſfactio: vel voluntas ſatiſfaciēdi cū poterit. iniurias per eū factas emēdando ablato inuenta reſtituendo: ⁊ pn̄iam ſibi iniunctā debite ⁊ integre adimplendo.

¶ De confeſſione in generali.

¶ Primo volens confiteri debet ſuū ꝯfeſſorē ſalutare. Deinde ſe iuxta eum ad latus ſuū geniculare. ⁊ ſi eſt vir debet ſuū capucium remouere mulier vero nō: īmo debet tenere capuciū ſuū ante oculos ſuos dū cōfitet̄. Itē cōfitēs debet dicere benedicite. ⁊ confeſſor debet reſpondere dn̄s ſit vobiſcū amen Deinde cōfitēs debet ſa

cere confeſſionē generalē dicendo ſic: Dñe con fiteoꝛ deo patri omnipotenti: ꝛ beate marie vir gini ꝛ omnibus ſanctis ꝛ vobis patri de omni/ bus peccatis meis que feci vſqꝫ in hunc diē pre ſentem. de quibus omnibus peto a deo ꝛ vobis qui eſtis hic locumtenens xp̄i miſericoꝛdiam ꝛ indulgentiam.

¶ De confeſſione inſpeciali.

¶ Pꝛimo cōfiteat̄ de pc̄tis ſuis in ſp̄ali. Pꝛimo de quinqꝫ ſenſibus naturalibus ſui coꝛpis quoſ male rexit: ꝛ per quos ſepe peccauit. Pꝛimo de ſenſu viſus ꝑ oculos in aſpiciendo aliq̄ꝫ mulie/ rem cū delectatione: vel cū cōcupiſcē̄tia indebi ta: aut cū indignatione ꝛ diſplicencia. Secūdo confiteat̄ de ſenſu auditus qui fit per aures: va na ꝛ inutilia auſcultando mala verba ꝛ in hone ſta de alijs libentiſſime audiendo. Tertio con fiteat̄ de ſenſu odoꝛatus qui fit per naſum res odoꝛiferas odoꝛando ſicut roſas ſpecies et ſilia Quarto de ſenſu guſtus qui fit in lingua. res delectabiles auide guſtando: comedēdo ꝛ bibē do. Quinto de ſenſu tactus: qui fit in oībus ꝑ tibus coꝛpoꝛis: maxime cū manibus mēbꝛa pro

p̄pria illicite tangēdo·viros ſeu mulieres ample
ctendo:vel indebite oſculando·Deinde cōfitea
tur de cogitatione imaginatiōe que fit in cere
bro:ſeu in corde:cogitando ſeu imaginando co
gitationes multas malas ⁊ peruerſas·Deinde
confiteatur de ore:per qđ peccauit loquendo ſe
pe contra deū iurādo:⁊ male gratiādo ipm̄·pro
ximos ⁊ alios male diffamando·Deinde confi
teat̄ de pedibus ſuis:cum quib⁹ iuit ad loca in
honeſta ⁊ prohibita:ſicut lupanaria:in taber-
nas:⁊ tornamenta·

¶De ſeptem peccatis mortalibus·

¶Poſtea confiteat̄ de ſeptē peccatis mortalib⁹
ſeu criminalib⁹ ⁊ de radicib⁹ eoꝝ·¶De ſuper-
bia ⁊ radicib⁹ ſuis·Primo voluit ſuperare maio
res ⁊ deſpicere equales ⁊ inferiores·⁊ fuit arro
gans:dicēs ſe hr̄e multas diuitias quas nō ha
bebat·etiā fuit contentioſus:pugnādo verita-
tem per magnū clamorē nec voluit eſſe obediēs
ſuo cōfeſſori nec mandatis eccl̄ie·Itē fuit pre
ſumtuoſus:credēs plus ſcire vl̄ valere ꝙ̄ ſciat
vel valeat:ſeu fecit bona publice propter laudē
vel ſi fuerit ingratus reddere gratias deo de be

neficijs per eũ acceptis ⁊ ſactauit ſe habere mul
ta bona ⁊ amicos magnos·

¶De Auaricia·

¶Primo fuit nimis cnpidus ad bona ⁊ hono/
res hui⁹ mundi: ⁊ cuſtodiuit diuitias ſuas cu/
rioſe·ac expẽdit bona nimis parce· Jtez ſi fuerit
ſimoniacus vẽdendo vel emẽdo ſpũalia·vel ſi p̃
ſtitit ad vſurã pecuniam plaudũ: vt videlꝫ reci
piat lucrũ vel ſeruitinm. Jtem ſi furatus fuerit
aliquid·ſi detinet aliena violenter·

¶De luxuria ⁊ pollutione·

¶Primo delectat̃ in ope caruali mẽte vel facto
⁊ ſine racione· Jtẽ ſi cognouit carnaliter alienã
mulierẽ vel conſanguineã ſuam: etiaꝫ de pollu
tione facta de die vel in nocte· vigilãdo ſeu dor
miendo· Jtem ſi cognouit propriã vxorez in pu
erperio: aut in vigilijs ſeu in ieiuneijs: vel in di
bus ſolẽnibus: vel qñ erat in ſuma corpe· Jtem
ſi contra naturã maſculus cũ maſculo vel muli
er cum muliere: vel in loco non ordinato·

¶De ira ſeu rancore·

¶Primo quia voluit hře vindictã de iniurijs
ſibi factis vel dictis· Jtem nõ voluit indulgere

amoꝛe dei nec expectare vindictam dñi· Jtem ſi
tenuit rancoꝛem cōtra aliquē· Jtē nō tenuit pa
tientiam in aduerſis: nec voluit refrenare aīm
ſuū ſed voluit ad īplere mala q̄ nō potuit: ſicut
furtū vel homicidium· etiaꝫ que dixiſſet qñꝙ
iudeus fuiſſe q̄ꝫ xp̄ianus: ꝛ mortuus q̄ꝫ viuus·

¶ De guloſitate·

¶ Pꝛimo ſi comedit vel bibit vltra neceſſitateꝫ
ſeu comedit vel bibit nimis auare: ſiue comedit
vel bibit ante hoꝛam· etiā pauit cibaria care et
ſupflue· nec abſtinuit ſe a cibo ꝛ potu dare pau
peribus ꝛ egenis ·etiam tenuit menſam nimis
longe. ac fregit ieiunium pꝛopter ventrem

¶ De inuidia ſeu maliuolentia·

¶ Pꝛimo qꝛ habuit gaudiū de dāno alioꝝ et do
luit de bono ipſoꝝ· Jtem plures blaſphemauit
iniuſte· Jtē mouit diſcoꝛdias ſepe inter micos
ꝛ coniugatos ac ꝓximos· ac tacuit bona alioꝛuꝫ
nec voluit audire ꝛ referre laudem bonoꝝ

¶ De accidia ꝛ pigricia·

¶ Pꝛimo fuit piger mane ſurgere ire ad ecclaꝫ
ꝛ miſſam audire· Jtē fuit piger fragmēta colli/
gere ꝛ ipſa pauperibꝰ dare· Jtē maluit eſſe occ

ſus q̄ȝ deū laudare ſeu bonū op⁹ facere. Jteȝ ne
glig̃es fuit bona terre colligere ꝛ ipſa debite ſer
uare. nec fecit diligentiā de inuitando alios ad
bonū op⁹ faciendū etiaȝ neglig̃es fuit ſe tenere
honeſte. ¶ De decem p̄ceptis.
¶ De primo nō credit firmiter in deū: nec ama
uit eū ſup oīa: vel nimis dilexit vxorē ſuā filiaȝ
ſeu filios. ¶ De ſcd̃o iurauit deū ꝛ ſcōs ſine ne-
ceſſitate ꝛ ꝑiurauit ſcienter. ¶ De tertio nō ſer
uauit mandata nec feſta. nec abſtinuit ſe a pec-
cato. ¶ De q̄rto nō honorauit parentes natura
les vel ſpūales: nec ſcām matrē eccleſiā. ¶ De
quinto ſi peccauit occidēdo: vel nō iuuādo mo-
rientes fame vel frigore. ¶ De ſexto: rapuit bo-
na aliena vel conſenſit: nec reſtituit inuenta.
¶ De ſeptīo peccauit cognoſcēdo vel deſiderā-
do mulierem alienā ¶ De octauo dixit teſtimo
niū falſuȝ ꝛ mēdaciū ꝛ plures diffamauit. ¶ De
nono cognouit vel cōcupiuit vxorē proximi ſeu
eā ſubornauit. ¶ De decimo ꝛ vltimo ꝯcupiuit
ſeu rapuit bona ſui vicini ꝛ ea nō cuſtodiuit.
¶ De duodecim articulis fidei
¶ Primo nō bene credidit in deū p̄reȝ: ſȝ credi

dit ſortilegiis ſomnijs: augurijs: ⁊ inuocatōib⁹ demonū. ¶ De ſcd̄o nō bn̄ credidit in filiū dei ſcȝ dn̄m nr̄m ieſum xp̄m. ¶ De tertio ꝙ ſit cōce ptus de ſpū ſcō ⁊ nat⁹ ex Maria virgine. ¶ De quarto ꝙ fuit crucifixus mortu⁹ ⁊ ſepult⁹. ¶ De quinto ꝙ tertia die reſurrexit ex mortuis in car ne ⁊ oſſibus ſuis. ¶ De ſexto ꝙ aſcendit ad ce los ſedet ad dexterā dei patris. ¶ De ſeptio ꝙ ipſe iudicabit oēs ⁊ reddet vnicuiqȝ iuxta opa ſua. ¶ De octauo nō bene credidit in tertiā per ſonā trinitatis. ſ. in ſpūm ſanctū ¶ De nono nō bene credidit in ſcām eccleſiā ⁊ facta ac ordina ta per eā. ¶ De decio nō bene credidit in ſacra mentū altaris: ꝙ digne ſumēs ſaluabit̄. ¶ De xi. nō credidit generalem reſurrectionem futu ram in corpe ⁊ aīa. ¶ De .xij nō credidit ꝙ para diſus ſit vita eterna ⁊ gloria beatorum.

¶ De ſeptem operib⁹ miſericordie tpalib⁹
¶ Primo non dedit panē eſurientib⁹ nec cibū ⁊ debite cuſtodit ū. Scd̄o non dedt bibere ſiti entib⁹: ſaltem aquā mundā ⁊ recentem. Tertio non viſitauit infirmos: nec dignatus eſt inſpi cere eos. Quarto non veſtiuit nudos: nec coo

peruit eis pudibunda mēbꝛa · Quinto nō hoſpi
tauit pauperes amoꝛe dei: aut pꝛo ſua pecunia·
Sexto non redemit incarceratos: nec voluit in
tercedere pꝛo ipſis· Septimo non ſepeliuit moꝛ
tuos: nec pꝛocurauit ad ſepeliendum eos

¶ De·vij·operib⁹ miſericoꝛdie ſpūalib⁹·

¶ Pꝛimo nō dedit ꝯſiliū parētib⁹ vel dedit ma-
lum conſilium ⁊ peruerſum. De ſcđo nō docuit
fidē ignoꝛantib⁹·De tertio noluit dirigere de-
uiantes·De quarto nō dedit conſiliū carentib⁹·
Quinto nō planxit doloꝛes paupeꝝ·Sexto non
oꝛauit pro pereegrinātibus: nec etiā pꝛo laboꝛā-
tibus·Septimo nō effudit pꝛeces nec dedit ele-
moſinas pꝛo fidelibus defunctis·

¶ De ſeptem ſacramentis eccleſie·

¶ De baptiſmo nō credidit ꝙ per eū relaxetur
pena ⁊ culpa remittat̄·De confirmatiōe quā fe-
cit eps̄ · De ſacris oꝛdinib⁹ inſtitutos De ſacri
ficio miſſe ſeu hoſtie · De mr̄imonio qđ deus in
ſtituit·De ſacra penitentia ⁊ confeſſione·De ex
trema vnctione quib⁹ nō adhibuit fidē rectā et
veram nec recepit: nec honoꝛauit vt debuiſſet·
Itē de confeſſione non debite facta·Item de pe

nitentis non debite completis · Item de partri cipando cum excõmunicatis·

De abſolutionibus·

Queritˀ quis põt abſoluere Reſpondetˀ ꝙ deus principaliter eã ſolus deꝰ pctã remittit· Secundo dñs papa ſeu penitẽtiarius põt abſoluere penitentẽ ⁊ confitentẽ· Tertio eps ſuũ diocesanum ⁊ non aliũ· Quarto curatus ſuũ veꝝ parrochianum abſoluere põt· Quinto quilibet preſbyter de licẽtia curati ꝓprij vel ſuperioris· Sexto religioſi priuilegiati ſicut mendicantes vel alij· Septimo de caſibꝰ papalibꝰ ſolus papa vel ſui pñiarij· Octauo de caſibus epalibus Epus abſoluere poteſt ſuum dioceſanũ: ſeu ſui vicarij ſiue penitentiarij Nono oĩs preſbyter poteſt abſoluere penitentem in articulo mortis ab omnibus peccatis quibuſcũ[illegible]· Decimo laicus poteſt abſoluere penitentem in articulo mortis: cum nõ poſſit haberi ſacerdos·

Qui non debet abſolui: ⁊ cuius abſolutio non valet

Primo confitẽs qui dicit ſe nõ velle vel non poſſe penitere· Secundo non volens indulgere

nec volens rancorē dimittere. Tertio volēs red
dere inuenta cū ſciat qui ea pdiderit. Quarto
noleus reſtituere furta vel damna per eū facta
Quinto nolens ſoluere debita ſua cū hoc bene
poſſit ⁊ habeat vnde. Sexto ad ultus in quo nō
apparent aliqua ſigna cōtritiōis. Septīo confi
tens altri ꝙ ſuo curato ſine licentia eius vł ſu-
perioris. Octauo excōicatus a canone vel a iu
dice per ſnīam latam. Nono qn̄ pctm̄ eſt reſeri
uatū confitens debet mitti ad ſuperiorē. Deci
mo obſtinati in pctō: ſicut philardi: meritrix ſi
ue vſurarius tn̄ ſi inſtanter requirunt poſſunt
abſolui ⁊ pniam iniungi videlicʒ ꝙ hmōi pecca
ta relinquant: ac furta inuenta etiā debita red
dant. ⁊ cōfeſſor debet eis dicere ꝙ talis abſolu
tio modicum valet vel quaſi nihil.

¶ Caſus mnltū vtiles circa abſolutionem

¶ Dubitatᷣ vtrū mutus vel ſurdus ſiue bleſus
poſſit abſolui per ſigna vel ſcripta tradendo cō
feſſori. Dicitᷣ ꝙ ſic Utrū aduena qui confitetur
in ſuo ideomate ſi debeat abſolui Reſpondetur
ꝙ ſic licʒ confeſſor nō intelligat Si infirmus cō
fitetur aliqđ peccatū reſeruatū vtrū abſolui de

beat. Dicit᷑ ꝙ ſic: iniungendo ei ꝙ ſi cõualeſcat deo cõcedēte faciat ſe abſolui ꝑ ſuperiorē. Utrū confitēs ſanus de caſu reſeruato poſſit abſolui de illo per ſimplicē capellanū. Reſpondet᷑ ſi eſt remotus a curia Ro. talis põt abſolui ⁊ precipere ei ꝙ ſe faciat abſolui per ſuperiorē cum poterit. Utrū excõicatus ſanus excõicatione maiori poſſit abſolui per ſimplicem ſacerdotē de peccatis ſuis Reſpondet᷑ ꝙ debet prius abſolui ab excõicatiõe ⁊ poſtea abſoluet᷑ a ſuis peccatis.

Finis.

Attendant cuncti signati nomine Christi
Gaudia ventura que mala preveniet
Tunc felix erit hic qui vixerit in anno
Qui perimit M ccc lxxxx ix ca p nat
Nam tunc divina pandentur munera Christi
Que tenet ecclesia Romana sub clave petri
Ex pena Christi sanctorum merito quoque
Congesta dividet quoque papa noster in omnes
Ac christicolas orbis et omnia climata mundi
Tunc currunt populi de cuncto climate mundi
Largam cunctorum capiet veniam viciorum
Culpe cum pena dabitur remissio plena
Tunc felix hic erit annus qui gaudia mundo
Tam prestabit que nunquam [illegible] vidit
Qua mater Anglica transferat aurea porta
Basilice petri tunc [illegible] reserabuntur atria
[illegible] qui fuserint reserrimat vite nem
[illegible] prestitit [illegible] baptisma fons [illegible]
Valde beatus erit qui [illegible] tanta vide
[illegible] prius [illegible] [illegible] turbacia gaudia [illegible]
[illegible] passione [illegible] cum sanguinis effusione
[illegible] ac [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fidei [illegible]
[illegible] tunc [illegible] manifesta dura
[illegible] peccatis [illegible] salvabunt gratia Christi
[illegible] habet vitam capiat [illegible] Christi
[illegible] non deficiat [illegible] cuncta [illegible]

W O XLII 3

554

1
Ст. 14.109
1
Ст. 14.110
сейф